

in.ihned.cz/zahranici

FOTO: ADELA POLAKOVA

Hlavní náměstí v historickém středu Kaunasu s katedrálou

nyní chrám opět slouží svému účelu. V interiéru více než oltař nebo výzdoba překvapí vlajka NATO. Svatý Michael je totiž oficiálním kostelem litevských ozbrojených sil. Zajděte se k němu podívat v sobotu, radí místní lidé. Spatříte totiž nekonečný proud svateb.

Na stejném náměstí najdete i Galerii umění Mykolase Žilinskase s řadou zajímavých exponátů. Největším pokladem je Rubensovo Ukřižování – jediný obraz tohoto slavného malíře nacházející se v litevských sbírkách.

Pár minut chůze směrem na severovýchod leží náměstí Putvinskio. Odtud se lanovkou dá vyjet na Žaliakalnis neboli Zelený kopec. Kousek od horní zastávky najdete obrovský kostel Vzkříšení. Dle cestovatelských příruček jde o „skvostnou ukázkou architektury 30. let dvacátého století“, kdy byl Zelený kopec kaunaskou „dobrou čtvrtí“. Ovšem sovětští vůdcové se na něm „vyřádili“ – udělali z něho továrnu na výrobu radiopřijímačů. A tak teď chrám (a značně zdevastované okolí) prochází velkou rekonstrukcí. Místo věřících kolem postávají špinavé nákladáky a míchačky.

Cestou z kopce zpět na třídu Laisvės alėja se můžete zastavit v několika muzeích. Vyhášené je například muzeum čer-

Kostel sv. Františka

tů na ulici Putvinskio 64. (viz *Kam do muzea*)

Kousek od něj se ještě nachází Vojenské muzeum, Muzeum umění M. K. Čiurlionise (obě v jedné budově) a rovněž Chorální synagoga, jediná, která ve městě zbyla. Historické prameny uvádějí, že před vypuknutím druhé světové války tvořili Židé asi čtyřicet procent městské populace. Po válce tu nezbyl skoro žádný.

A jste zpět na Laisvės alėja, neboli třídě Svobody. Postupu-

jete dále na západ, směrem ke Starému městu. Okruhem přes kopec jste minuli bronzovou sochu Vytautase Velikého (na rohu ulic Laisvės a Sapiegos). Tvář litevského hrdiny je obrácena k Městské zahradě, v níž se roku 1972 upálil Romas Kalanta.

Nechuť k Vilnius

Starým městem prochází – jak už bylo řečeno – ulice Vilniaus gatvė. Je to trochu paradox, neboť místní lidé Vilnius nemají příliš rádi. Nemohou prý přestát, že je hlavním městem Litvy, když Kaunas je jako město daleko „litevštější“. Je pravda, že přes 85 procent obyvatel Kaunasu jsou Litevci, a to – vzhledem k sovětské imigrační politice – v podstatě nemá obdoby. Ve většině pobaltských měst tvoří Rusové daleko podstatnější část obyvatelstva.

Ovšem nelibost Kaunasanů vůči metropoli může být místy až směšná. Například v jedné brožuře uvádějí deset důvodů, proč by měli do města zamířit byznysmeni a mohutně zde investovat. Důvod číslo sedm zní: „Kaunas býval kdysi hlavním městem Litvy. A co vy víte, třeba zase bude!“ A důvod číslo deset: „Kaunas leží mno-

KAM DO MUZEA

V **muzeu čertů** najdete rozsáhlou sbírku předmětů, kterou celý život dával dohromady litevský malíř a milovník lidové tvořivosti Antanas Žmuidzinavičius (1876 – 1966). Uvidíte množství sošek čertů z celého světa a spoustu rituálních masek, které se v minulosti používaly při obřadech (obětování, vyhánění Zimy apod.). Žmuidzinavičius začal čerty sbírat v roce 1906. „Čerti jsou symbolem tmy. Ale bez tmy by nebylo světla. Čím více čertů, tím více jasného světla,“ říkal. „Lahůdkou“ muzea – i když s tragickým obsahem – je exponát, který najdete v prostředním patře. Jde o sošku čertů s tvářemi Hitlera a Stalina, která se prohánějí na litevské půdě pokryté lebkami. Muzeum čertů je určitě zajímavé (zvláště s výkladem místních průvodců), ale nenechte se mýlit názvem – děti bavit nebude.

LEGENDA

K založení Kaunasu se váže celá řada legend. Jedna z nich vypráví o Mildě a Daugerutisovi, osudem pronásledovaném páru, který musel trpět pro svou lásku. Milda bývala dívkou té nejčistší mysli i mravů. V kopcích nedaleko dnešního Kaunasu pečovala o posvátný oheň, modlila se k bohům a odmítala mládence. Ovšem jen do chvíle, než potkala slavného Daugerutise, který ji díky svému slavičímu hlasu dokázal svést. Mildina krutá nevlastní matka ihned informovala o „přestupku“ mladého páru božstvo, a to poslalo Daugerutise na smrt do posvátného ohně. Zoufalá Milda svého vyvoleného s pomocí kněze Auskarase ukryla, ale ve shonu zapomněla na své povinnosti ochránkyně ohně. Plamen zhasl a Milda měla být za trest upálena stejně jako Daugerutis. Mladému páru znovu pomohl kněz Auskaras – ukryl ho v jeskyni. Tam Milda s Daugerutisem žili po dlouhá léta a zplodili syna Kaunase, který nedaleko odsud založil město.